

LBRIS

We know
books

L. FRANK BAUM

MINUNATUL ȚINUT AL LUI OZ

Traducere din limba engleză de
Diana Trăncuță

DIACATEA PUBLISHING HOUSE

București, 2025

*Le dedic această carte, cu recunoștință, talentaților
comedianți David C. Montgomery și Frank A. Stone,
ale căror interpretări inteligente ale Omului de Tinichea și
ale lui Sperie-Ciori au încântat mii de copii din întreaga țară.*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BAUM, L. FRANK
Minunatul ținut al lui Oz / Lyman Frank Baum ; trad. din lb. engleză de
Diana Trăncuță. - București : Didactica Publishing House, 2025

ISBN 978-606-048-925-2

I. Trăncuță, Diana (trad.)

 821.III

Toate drepturile sunt rezervate. Orice reproducere, fie ea și parțială,
indiferent de procedeul prin care se realizează, este interzisă în lipsa
acordului scris din partea editurii.

© 2025, Editura Didactica Publishing House

Toate drepturile rezervate pentru România

Adresa: Splaiul Unirii nr. 16,

Clădirea Muntenia Business Center, etaj 5, cam. 506A, București

ISBN: 978-606-048-925-2

Editor coordonator: Florentina Ion

Traducere din limba engleză: Diana Trăncuță

Redactor: Mihaela Dobre

Corector: Dorina Lipan

DTP: Cristina Dumitrescu

Pentru informații și comenzi, vă rugăm să ne contactați la:

Tel.: +40-21-410.88.18; +40-21-410.88.10;

e-mail: office@edituradph.ro

www.edituradph.ro

CUPRINS

Nota autorului	5
Tip meșterește un cap de dovleac	6
Pulberea minunată a vieții	10
Evadarea fugarilor.....	18
Tip face un experiment magic.....	24
Trezirea caprei.....	28
Călătoria lui Jack Cap de Dovleac către Orașul de Smarald	35
Majestatea Sa Sperie-Ciori	43
Armata Răzvrătită a generalului Jinjur	50
Sperie-Ciori plănuiește o evadare	57
Călătoria către Omul de Tinichea	64
Un împărat de nichel	70
Domnul P.M. Gândac Înțelept, F.E.....	78
O istorie prea mărită	86
Bătrâna Mombi se lasă pradă vrăjtoriei	93
Prizonierii Reginei.....	100
Sperie-Ciori își ia răgaz să se gândească.....	107
Uimitorul zbor al lui Gump.....	113
În cuibul stăncuțelor	119

Celebrele pastile pentru dorințe ale doctorului Nikidik.....	131
Sperie-Ciori îi cere ajutorul Glindei celei Bune.....	139
Omul de Tinichea culege un trandafir.....	150
Transformarea bătrânei Mombi	156
Prințesa Ozma din Oz	161
Bogăția dinăuntru	169
Lyman Frank Baum	176

NOTA AUTORULUI

După publicarea cărții *Minunatul vrăjitor din Oz*, am primit scrisori de la copii care-mi spuneau cât de mult le-a plăcut să citească povestea, cerându-mi „să mai scriu ceva” despre Sperie-Ciori și despre Omul de Tinichea. La început, am considerat aceste scrisori, sincere și inocente cum erau, simple complimente; însă scrisorile au continuat să vină în lunile și chiar în anii următori.

În cele din urmă, i-am promis unei fetițe, care a făcut o călătorie lungă pentru a mă vedea și a-și exprima rugămintea - pe care o cheamă Dorothy, apropo - că atunci când o mie de fetițe îmi vor scrie o mie de scrisori în care îmi vor cere să mai povestesc despre Sperie-Ciori și Omul de Tinichea, voi scrie cartea. Ori micuța Dorothy a fost o zână deghizată și a fluturat din bagheta magică, ori succesul punerii în scenă a spectacolului „Vrăjitorul din OZ” a atras noi aprecieri, cert este că cele o mie de scrisori au ajuns la destinație de foarte mult timp - și multe altele le-au urmat.

Și acum, deși pledez vinovat pentru întârziere, mi-am ținut promisiunea în această carte.

L. FRANK BAUM
Chicago, iunie 1904

TIP MEȘTEREȘTE
UN CAP DE DOVLEAC

În Țara Gillikinilor, care este la nord de Ținutul lui Oz, trăia un tânăr pe nume Tip. Avea, ce-i drept, un nume mai lung decât atât, pentru că bătrâna Mombi spunea adesea că numele său întreg era Tippetarius; însă nimeni nu voia să rostească un cuvânt atât de lung, când Tip era îndeajuns.

Băiatul acesta nu-și amintea nimic despre părinții săi, pentru că, atunci când era destul de mic, fusese adus să fie crescut de o bătrână pe nume Mombi, a cărei reputație, îmi pare rău să spun, nu era dintre cele mai bune. Locuitorii din Gillikin aveau motive să presupună că se îndeletnicea cu artele magice și, de aceea, ezitau să aibă de-a face cu ea.

Mombi nu era chiar o vrăjitoare, pentru că Vrăjitoarea cea Bună, care conducea acea parte a Ținutului lui Oz, interzisesese prezența altor vrăjitoare pe pământurile stăpânite de ea. Așa că protectoarea lui Tip, oricât de mult ar fi aspirat să se ocupe cu magia, și-a dat seama că era ilegal să o facă.

Tip era trimis să aducă lemne din pădure, pentru ca bătrâna să poată găti la foc. De asemenea, lucra în lanurile de porumb, la prășit și decorticat, dădea de mâncare la porci și mulgea vaca, ce avea patru coarne și era mândria lui Mombi.

Dar nu trebuie să credeți că lucra tot timpul, deoarece simțea că asta i-ar fi făcut rău. Când era

trimis în pădure, Tip se cățara adesea în copaci după ouă de păsări sau se distra urmărind iepurii albi ori pescuind în pâraie cu ajutorul unor ace îndoite. Apoi strângea în grabă un braț de lemne și le ducea acasă. Iar când trebuia să lucreze în lanurile de porumb, ale cărui tulpini înalte îl fereau de privirea lui Mombi, Tip scormonea adesea în vizuinile popândăilor sau, dacă era obosit, se întindea pe spate între rândurile de porumb și trăgea un pui de somn. Deci, având grijă să nu-și epuizeze forțele, crescuse puternic ca orice băiat.

Magia ciudată a lui Mombi îi speria de multe ori pe vecinii ei, care se purtau cu sfială, dar cu respect, datorită puterilor sale stranii. Însă Tip o ura sincer și nu se străduia să-și ascundă sentimentele. Într-adevăr, uneori arăta mai puțin respect decât ar fi trebuit față de bătrână, având în vedere că aceasta era tutorele lui.

În lanurile de porumb ale lui Mombi, printre rândurile de tulpini verzi, erau dovleci aurii și roșii, care fuseseră plantați și îngrijiți pentru ca vaca lor cu patru coarne să poată mânca din ei pe timp de iarnă. Dar, într-o zi, după ce porumbul fusese tăiat și stivuit, iar Tip ducea dovleci în grajd, băiatului i-a venit ideea să cioplească unul și să încerce s-o sperie pe bătrână cu el.

Așa că a ales un dovleac mare și frumos, cu o culoare strălucitoare, roșu-portocaliu, și a început să-l cioplească. Cu vârful cuțitului a făcut doi ochi rotunzi, un nas cu trei colțuri și o gură în formă de lună nouă. Fața, după ce a fost terminată, nu putea fi considerată neapărat frumoasă, dar avea un zâmbet atât de larg și

o expresie atât de veselă, încât până și Tip a râs, plin de admirație, când și-a privit opera.

Copilul nu avea tovarăși de joacă, drept urmare, nu știa că băieții curăță interiorul dovlecilor, iar în spațiul rămas pun o lumânare aprinsă pentru a face fața mai înspăimântătoare; dar el a născocit o invenție proprie, care promitea să fie la fel de eficientă. Băiatul s-a hotărât să facă un corp de om care să poarte acest cap de dovleac și să-l pună într-un loc unde bătrâna Mombi ar fi dat nas în nas cu el.

— Și apoi, a zis Tip râzând, o să țipe mai tare decât purcica maronie când o trag de coadă, și o să tremure de frică mai rău decât am tremurat eu anul trecut, când am avut frisoane.

A avut destul timp ca să îndeplinească această sarcină, pentru că Mombi plecase într-un alt sat – să cumpere alimente, spunea ea – și era o călătorie care dura cel puțin două zile.

Așa că Tip s-a dus cu toporul în pădure și a ales câțiva puiți puternici, dreți, pe care i-a tăiat și i-a curățat de crengi și frunze. Din aceștia urma să facă brațele, picioarele și tălpile omului cioplit. Pentru corp, a luat o bucată de scoarță groasă din jurul unui copac mare și, muncind din greu, a modelat-o într-un cilindru de mărimea potrivită, prinzând marginile cu ajutorul unor cuie de lemn. Apoi, fluierând fericit în timp ce lucra, a îmbinat cu grijă membrele și le-a fixat de corp cu știfturi pe care le-a cioplit folosindu-și cuțitul.

Când această ispravă a fost îndeplinită, începuse să se întunece și Tip și-a amintit că trebuie să mulgă vaca și să hrănească porcii. Așa că și-a luat omul din lemn și l-a dus acasă.

Seara, la lumina focului din bucătărie, Tip a rotunjit cu grijă toate marginile și a șlefuit cu pricepere locurile aspre. Apoi a sprijinit sculptura de perete și a admirat-o. Părea foarte înaltă, chiar și pentru un bărbat în toată firea; dar acesta era un lucru bun în ochii unui băiețel, iar Tip nu a avea nimic de zis împotriva dimensiunii creației sale.

În dimineața următoare, când s-a uitat din nou la creația lui, Tip a văzut că uitase să-i facă bărbatului gât, pe care să poată pune capul de dovleac. Așa că s-a dus din nou în pădure, care nu era departe, și a tăiat dintr-un copac câteva bucăți de lemn cu care să-și termine lucrarea. Când s-a întors, a fixat o bucată în formă de cruce în partea superioară a corpului, făcând o gaură în centru pentru a ține gâtul drept. Bucata de lemn care forma gâtul a fost, de asemenea, ascuțită în capăt și, când totul a fost gata, Tip a așezat capul de dovleac, fixându-l bine pe gât, și a constatat că se potrivea foarte bine. Capul putea fi întors într-o parte sau alta, după cum dorea, iar balamalele de la brațe și picioare îi permiteau să așeze manechinul în orice poziție dorea.

— Ăsta, a zis Tip, mândru, este un om chiar reușit și ar trebui s-o facă pe bătrâna Mombi să scoată câteva țipete. Dar ar fi mult mai veridic dacă ar fi îmbrăcat cum trebuie.

Găsirea hainelor nu părea o sarcină ușoară. Tip a răscolit cu îndrăzneală în cufărul mare în care Mombi își ținea toate amintirile și comorile și, la fund, a descoperit niște pantaloni mov, o cămașă roșie și o vestă rozalie, cu picățele albe. Cu ele a reușit să îmbrace creatura cu stil, deși hainele nu i se potriveau foarte bine. Niște ciorapi tricotați care îi aparțineau lui Mombi și o pereche de pantofi de-ai lui, tare ponosiți, au întregit vestimentația bărbatului, iar Tip a fost atât de încântat încât a început să sară și să râdă în hohote, cu o bucurie de copil.

— Trebuie să-i dau un nume! a spus el. Un om atât de reușit ca acesta trebuie să aibă cu siguranță un nume. Cred că-l voi numi Jack Cap de Dovleac, a adăugat băiatul, după o clipă de gândire.

PUȘBEREA MINUNATĂ A VIETII

După ce a analizat cu atenție problema, Tip a decis că cel mai bun loc pentru a-l așeza pe Jack este la cotitura drumului, la mică distanță de casă. Așa că a început să-l care până acolo, însă i s-a părut greu și incomod de manevrat. După ce a târât omul de lemn pe o distanță scurtă, Tip l-a ridicat în picioare și, îndoind mai întâi articulațiile unui picior, apoi pe ale celuilalt, împingându-l în același timp de la spate, băiatul a reușit să-l facă pe Jack să meargă până la cotitură. Călătoria n-a fost lipsită de câteva căzături, iar Tip a muncit mai mult decât a făcut-o vreodată pe

câmp sau în pădure. Dar dorința de a face năzbâții l-a îndemnat să continue și lui îi făcea plăcere să-și testeze istețimea.

— Jack e în regulă și merge de minune! și-a zis el, gâfâind din cauza efortului.

Tocmai atunci a descoperit că brațul stâng al bărbatului căzuse în timpul călătoriei, așa că s-a întors să-l caute și, după aceea, ciopland un cui nou, mai rezistent, pentru articulația umărului, a reparat rana atât de bine încât brațul era mai puternic decât înainte. Capul de dovleac al lui Jack se răsucise până când se întorsese cu fața la spate, dar asta a fost ușor de reparat. Când, în cele din urmă, bărbatul a fost așezat în fața cotiturii unde urma să apară bătrâna Mombi, părea destul de real încât să fie considerat o imitație reușită a unui fermier din Gillikin și destul de nefiresc pentru a speria pe oricine ar fi dat de el pe neașteptate.

Cum era încă prea devreme pentru ca bătrâna să se întoarcă acasă, Tip a coborât în valea din apropierea fermei și a început să culeagă nuci din copacii care creșteau acolo.

Însă bătrâna Mombi s-a întors mai devreme decât de obicei. Ea se întâlnise cu un vrăjitor cocoșat care locuia într-o peșteră pustie din munți și schimbase cu el câteva secrete prețioase de magie. După ce obținuse în acest fel trei rețete noi, patru pulberi magice și mai multe ierburi pentru putere, bătrâna a pornit spre casă cât de repede a putut, pentru a-și testa noile vrăjitorii.

Mombi era atât de preocupată de comorile pe care pusese mâna, încât atunci când a cotit drumul și l-a

zărit pe bărbatul de lemn, ea n-a făcut decât să dea din cap și să spună:

— Bună seara, domnule!

O clipă mai târziu, observând că omul nu se mișcă și nu-i răspunde, i-a aruncat o privire prevăzătoare și i-a descoperit capul de dovleac sculptat cu pricepere de cuțitul lui Tip.

— Heh! a făcut Mombi, scoțând un fel de grohăit. Băiatul acela neastâmpărat e pus iar pe șotii! Foarte bine! Foarte bine! O să-l învăț eu minte pentru că a încercat să mă sperie în felul ăsta!

Furioasă, și-a ridicat bățul pentru a sparge capul de dovleac al omului de lemn, dar un gând subit a făcut-o să se oprească, iar bățul ridicat a rămas nemișcat în aer.

— Asta este ocazia perfectă să-mi încerc pulberea cea nouă! a zis ea, nerăbdătoare. Și atunci voi putea spune dacă vrăjitorul ăla viclean a făcut un schimb corect sau dacă m-a păcălit la fel de rău cum l-am păcălit eu pe el.

Așa că și-a lăsat coșul jos și a început să scotocească în el după una dintre pulberile prețioase pe care le obținuse.

În timp ce Mombi își făcea de lucru astfel, Tip s-a întors cu buzunarele pline de nuci și a văzut-o pe bătrână stând lângă omul creat de el, însă nu era speriată.

La început a fost dezamăgit; dar în clipa următoare a fost curios să afle ce avea de gând să facă Mombi. Așa că s-a ascuns în spatele unui gard viu, de unde putea s-o observe fără să fie văzut, și a început să privească.

După câteva căutări, femeia a scos din coșul ei o cutie veche de piper, pe a cărei etichetă decolorată vrăjitorul scrisese în creion: „Pulberea Vieții”.

— Ah, iat-o! a strigat ea, bucuroasă. Și acum să vedem dacă este puternică. Vrăjitorul zgârcit nu mi-a dat prea mult, dar cred că e destul pentru două sau trei măsuri.

Tip a fost foarte surprins când a auzit cuvintele lui Mombi. Apoi a văzut-o pe bătrână ridicându-și brațul și presărând pulberea din cutie peste capul de dovleac al lui Jack. Făcea asta în același fel în care cineva ar fi presărat piper pe un cartof copt, iar pulberea s-a împrăștiat de pe capul lui Jack peste cămașa roșie, vesta rozalie și pantalonii purpurii cu care îl îmbrăcase Tip și o parte a căzut chiar și pe pantofii peticiți și uzați.

Apoi, punând cutia cu piper înapoi în coș, Mombi și-a ridicat mâna stângă, cu degetul mic îndreptat în sus, și a strigat:

— Hăruș!

Apoi și-a ridicat mâna dreaptă, cu degetul mare îndreptat în sus, și a spus:

— Țăruș!

Pe urmă a ridicat ambele mâini, cu toate degetele întinse, și a strigat:

— Păruș!

Jack Cap de Dovleac s-a dat înapoi și s-a răstit, pe un ton plin de reproș:

— Nu țipa așa! Crezi că sunt surd?

Bătrâna Mombi s-a rotit în jurul lui, mirată.

— E viu! a chiuit ea. E viu! E viu!

Apoi și-a aruncat bățul în aer și l-a prins în cădere; și-a strâns brațele în jurul corpului, încercând să danseze; și, în tot acest timp, repeta extaziată:

— E viu! E viu! E viu!

Acum puteți bănuși că Tip se uita la toate acestea cu uimire. La început a fost atât de speriat și îngrozit încât a vrut să fugă, dar picioarele îi tremurau atât de tare încât nu se putea mișca. Apoi i s-a părut că era foarte amuzant ca Jack să prindă viața, mai ales că expresia de pe fața lui de dovleac era atât de ciudată și de amuzantă încât stârnea râsul instantaneu. Așa că, revenindu-și din frică, Tip a început să râdă. Chicotele sale au ajuns la urechile bătrânei Mombi și au făcut-o să se îndrepte repede spre gardul viu, iar acolo l-a prins de guler pe Tip și l-a târât spre locul unde lăsase coșul și omul cu cap de dovleac.

— Băiat obraznic, viclean și rău! a exclamat ea, furioasă. Am să te învăț eu minte să mă mai spionezi și să-ți bați joc de mine!

— Nu râdeam de tine, a protestat Tip. Râdeam de bătrânul Cap de dovleac! Uită-te la el! Nu-i așa că e o figură?

— Sper că nu râzi de înfățișarea mea, a spus Jack.

Era atât de amuzant să-i auzi vocea gravă, în timp ce fața lui continua să zâmbească vesel, încât Tip a izbucnit din nou în râs.

Nici Mombi nu era lipsită de interes față de omul pe care magia ei îl adusese la viață. După ce l-a privit cu atenție, ea a întrebat:

— Ce știi tu?

— Ei bine, asta e greu de spus, a răspuns Jack. Pentru că, deși simt că știu foarte multe, nu sunt conștient încă de câte mai sunt de aflat. O să-mi ia ceva timp să descopăr dacă sunt foarte înțelept sau foarte neștiutor.

— Cu siguranță, a spus Mombi, gânditoare.

— Dar ce ai de gând să faci cu el, acum că e viu? a întrebat Tip, mirat.

— Trebuie să mă gândesc la asta, a răspuns Mombi. Dar acum, hai acasă imediat, pentru că se întunecă. Ajută-l pe Cap de Dovleac să meargă.

— Nu vă bateți capul! a spus Jack. Pot să merg la fel de bine ca voi. Oare nu am picioare și tălpi și nu sunt ele înzestrate cu articulații?

— Sunt? a întrebat bătrâna, întorcându-se spre Tip.

— Bineînțeles că sunt. Le-am făcut chiar eu, a răspuns băiatul, cu mândrie.

Atunci au pornit cu toții spre casă. Când au ajuns în curtea fermei, bătrâna Mombi l-a dus pe omul dovleac la grajdul vacilor și l-a închis într-un staul gol, zăvorând ușa pe dinafară.

— Trebuie să mă ocup de tine mai întâi, a spus ea, dând din cap spre Tip.

Auzind aceste cuvinte, băiatul a devenit neliniștit, deoarece știa că Mombi avea o inimă crudă și răzbunătoare și nu ar fi ezitat să facă orice lucru rău.

Au intrat în casă. Era o construcție rotundă, în formă de cupolă, așa cum sunt aproape toate casele de la fermele din Ținutul lui Oz.